

Družba

NAVODILA za torek, 16. 11. 2021, in sredo, 17. 11. 2021

16. november je mednarodni dan strpnosti, zato bomo malo več pozornosti posvetili tej temi.

O strpnosti smo se pogovarjali na ZOOMu.

Glede na to, da šola sodeluje v projektu Izobraževalnega centra Eksena Mednarodni dan strpnosti – dan za strpnost in prijateljstvo, smo izvedli uro na letošnjo temo, ki je: **Z DRUGIMI RAVNAJ TAKO, KOT SI ŽELIŠ, DA BI DRUGI RAVNALI S TABO.**

O strpnosti smo se pogovarjali na podlagi zgodbe *Prežihovega Voranca Potočeni kramoh*.

Dejavnosti so potekale tako:

1. Razmisli *Kaj je strpnost?* in odgovor zapiši.
2. Branje 1. dela zgodbe: Potočeni kramoh (na koncu navodil)
3. Pogovor v skupini:
 - a) O čem pripoveduje zgodba?
 - b) Opiši odnos, ki je opisan do Potočnega kramoha.
 - c) Kako se je Potočeni kramoh počutil, ko so ga zasmehovali in se iz njega norčevali?
 - d) Kako se je zgodba zaključila?
 - e) Kako bi ti ravnal s Potočnim kramohom? Opiši.
 - f) Kaj si danes novega spoznal?
4. Branje 2. dela zgodbe

Navodilo za sredo, 17. 11. 2021

5. **Poustvarjanje** – do naslednjega torka izberi eno možnost in jo opravi:

a) Pisno ustvarjanje

NAPIŠI pesem, spis, pismo, pravljico, basen, opis osebe, poročilo o nekem dogodku ali intervju na letošnjo temo. Najbolje je, če napišeš o lastni izkušnji (kako ravnaš ti z drugimi oz. drugi s tabo).

b) Likovno ustvarjanje

Pri likovnem izražanju lahko uporabite različne likovne tehnike (risanje s črnim flumastrom, slikanje z mokrimi in suhimi slikarskimi materiali itd.).

Navodilo:

A3-list (blok list) **razdeli na polovico** – nariši črto (glej spodaj).

Nariši risbo, ki prikazuje nestrpen odnos: - situacijo, kako so drugi ravnali s Potolčenim kramohom, - ali svojo situacijo, kako so ravnali s teboj, če si imel kakšno izkušnjo z nestrpnostjo.	Nariši risbo, ki prikazuje strpen in prijateljski odnos: - situacijo, kako bi si želel, da bi drugi ravnali s Potolčenim kramohom, - ali odnos, ki ga imaš z nekom (npr. s prijatelji, sošolci, družino ...).
--	--

Če potrebujete A3 list, ga boste dobili v ponedeljek v šoli in boste v tem primeru opravili nalogo do naslednjega petka.

Najboljše pisne in likovne izdelke bomo razstavili.

ZAKLJUČEK:

Strpnost je medsebojno spoštovanje, kjer spoštujemo drug drugega, kljub temu da smo si različni. Torej smo strpni, ko smo z nekom prijatelji, se spoštujemo in se imamo radi.

Več o strpnosti si lahko prebereš v **Unescovi Deklaraciji o načelih strpnosti** na spodnji povezavi:

[Deklaracija o načelih strpnosti - Izobraževalni center Eksena](#)

Potolčeni kramoh (Prežihov Voranc)

1. del

V našem kraju je bila grda šega, da si ljudje radi dajejo priimke. Zasmehljive, poniževalne, sramotilne in včasih čisto neumne priimke. Včasih so ti priimki zelo duhoviti, včasih pa neumni in brezsmiselni.

Priimke smo si začeli dajati že v šoli, ko smo bili še čisto majhni. Kdo ve, zakaj smo to delali. Ti priimki so se potem držali ljudi tja do groba. Pravo ime se je pozabilo in veljal je le priimek.

Spominjam se majhnega dečka, ki je bil moje starosti in s katerim sva vsa leta hodila skupaj v šolo. Bil je sirota brez staršev in za rejenca pri nekem bogatem kmetu. Bil je čisto majhen kakor krogla in čisto bel. Imel je bele lase, bele obrvi, belo kožo, in ker je nosil tudi hodno obleko, ki je bila bela, kadar je bila oprana, je bil deček podoben kepi snega. Njegova bela podoba mi je zrastle s prvimi spomini moje mladosti. S temi prvimi spomini pa je zrastle tudi njegov priimek, čuden, nerazumljiv priimek. Rekli smo mu: Potolčeni kramoh. Navzlic nerazumljivosti tega priimka smo ga vsi klicali tako. Vedeli smo le toliko, da je v tem priimku nekaj posmehljivega in žaljivega. Poudarek priimka je bil na besedi kramoh, ki je pomenila nekaj tujega, nekaj hudega, kar bi utegnilo biti v zvezi s hudobnim duhom. Prva beseda Potolčeni je bila najbrž v zvezi z njegovo majhno, zgrbljeno postavo.

Deček je bil na svoj priimek zelo hud. Čudno pa je bilo, da je bil kljub svoji neznatnosti tako hud in so se ga bali veliko močnejši tovariši. Edino mene se je bal v razredu, vsem drugim pa je bil kos. Kadar je čul svoj priimek, se je zmerom stresel, ko da bi pogoltnil kako kost. Glasno in javno se proti priimku nikdar ni pritoževal, le gorje tistemu, ki ga je tako imenoval. Po cele dneve je oprezal, da ga je dobil v svoje pesti in ga premlatil.

Kadar smo se igrali »piške in jastreba«, je bil navadno za jastreba. Če ga je kaka piška izzvala z njegovim priimkom, jo je gonil tako dolgo, da jo je ujel in potem jo je včasih tako premikastil, da je začela vpiti na pomoč. Prav zato, ker so šolarski tovariši vedeli, da ga priimek tako boli, so ga še huje izzivali.

Nekoč je bil zopet za jastreba. Jaz sem bil piška in lovil me je ob potočku, ki je tekkel med jelševjem. Pri tem sva se počasi oddaljevala od drugih tovarišev. Imel sem dolge noge in mi ni bilo nič skočiti čez potok, medtem ko on tega ni mogel, in kadar se je pognal čez vodo, je navadno štrbunknil vanjo. Takrat sem se mu na ves glas režal, kar ga je še huje jezilo.

»Šleka pac!« sem vpil z druge strani potoka. To je bila otroška psotka, ki ga je zelo bolela.

Tedaj se je beli deček ves srdit zagnal čez vodo, se skobacal na drugi breg in skoraj bi me dobil, ako bi jaz ne bil urno odskočil in se zopet zagnal nazaj na drugi breg potoka. Njegova urnost me je naravnost zastrašila. Tedaj sem zavpil proti njemu:

»Potolčeni kramoh, skoči na ta breg, če moreš!« In še nekajkrat sem ponovil:

»Potolčeni kramoh, Potolčeni kramoh!«

V mojih besedah je bilo takrat gotovo več zlobnosti kakor pa razposajenosti. To je čutila tudi bela kepa na onem bregu. Nenadoma se je ta kepa zaustavila za neko jelšo in se nehala poganjati za menoj. Široki rokavi njegove hodne obleke so nehali mahedrati v zraku.

»Skoči, Potolčeni kramoh!« sem še enkrat zaklical čez vodo.

Toda bela kepa se tudi zdaj ni premaknila. Občepela je za neko jelšo in beli obraz je bil skrit za grmovjem, da ga nisem mogel natančno videti. Bila je podoba, ko da si je izvil nogo ali se zbodel na nekem železju. Tedaj me je zaskrbelo.

2. del

»Kaj pa ti je?« sem zaklical sočutno na oni breg.

Toda tudi zdaj ni bilo nobenega odgovora z one strani.

Zdaj nisem več vzdržal, ampak sem skočil na drugi breg in pristopil k beli kepi ter rekel:

»Cencelj, kaj ti pa je?« Poklical sem ga s pravim imenom.

Doli za potokom se je krik najinih tovarišev zmerom bolj oddaljeval in bila sva čisto sama.

Tedaj je beli deček dvignil obraz k meni. Videl sem, da so njegove oči polne bledih solza in da me te oči presunjeno gledajo. Potem sem zaslišal njegov poltihi glas:

»Zakaj mi tudi ti praviš Potolčeni kramoh ...?«

Njegov glas je bil trpek, kakršen še nikoli ni prišel iz njegovih ust. Ni bil podoben ne glasu prošnje, ne molitve, ne kletve. Slišal sem pa iz njega še neki drug prizvok. Zdelo se mi je, da je rekel:

»Zakaj me tudi ti zmerjaš za Potolčenega kramoha? Gotovo zato, ker sem velik, zapuščen sirotej ...«

Čisto majhen, nebogljjen in skrčen je čepel za grmovjem. Njegova hodna obleka je bila pokrita z velikimi zaplatami, ki jih tja ni prišla materina, ampak neka tuja roka.

Tedaj se mi je močno zasmilil. V mojem srcu se je nekaj utrgalo in šele nato sem mu mogel stisniti roko in mu vroče reči:

»Cencelj, jaz ti nikoli več ne bom tako rekel.«

Mogoče je prišlo to iz mene kakor prisega.

Mali deček me je pogledal z očmi, ki so bile polne nejevere. Dolgo je tako gledal v moj obraz. Ta ga je najbrž prepričal, da govorim resnico, da mi gre od srca, zato me je čez nekaj časa prijel za roko in dahnil s komaj slišnim glasom:

»Ali mi res ne boš nikoli več tako rekel?«

»Nikoli več, Cencelj!« sem ponovil še enkrat in zdaj mi je bilo mnogo lažje. Nato sem še hitro dostavil: »In če ti bo kdo še tako rekel, ga bom nabil; le verjemi mi.«

Prijela sva se za roke in skupaj zapustila samotni kraj ter se tako pridružila tovarišem, ki so se igrali niže ob potoku. Med nama tedaj ni bilo nobene sence več.

Prenekateri tovariš je potem občutil moje pesti, če je kdaj izustil priimek Potolčeni kramoh.